

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I TÊTEL

(30 pont)

Minden feladat esetében írja le a vizsgalpra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egy helyes válasz van!

1. Az inger sajátossága és az érzékszer szerkezeti és funkcionális jellemzői által meghatározott érzékelési tulajdonság:
 - a. az erősség
 - b. a minőség
 - c. az érzelmi tonalitás
 - d. az információs érték
2. Mária a nagyszülei udvarán egy fecskét néz. Ez az észlelési kép:
 - a. másodlagos
 - b. elsődleges
 - c. részleteiben hiányos
 - d. képzeletre alapuló
3. A képzet mentális térben rekonstruálja, majd teljesen és egyidejűleg visszaadja a tárgyhöz kapcsolódó összes információt. Ebből a szempontból, ez a kép:
 - a. panoramikus
 - b. kétdimenziós
 - c. figuratív
 - d. egyedi
4. A motiváció szempontjából alapvető, hogy:
 - a. összes dimenziójában tükrözi a valóságot
 - b. az ingerrel történő közvetlen kölcsönhatás eredményeként alakul ki
 - c. serkenti, ösztönzi, beindítja a tevékenységet
 - d. a csoporthoz való hovatartozás szükségletének eredménye
5. Azok a lelki folyamatok, amelyek érzések, néha attitűdök formájában tükrözik a személy és a tárgy viszonyát, azok az/a:
 - a. kapcsolati folyamatok
 - b. motivációs folyamatok
 - c. kognitív folyamatok
 - d. érzelmi folyamatok
6. „Figyelmesebb kell legyek!” - mondja a pszichológia órán egy tanuló. Ez a mozgósítás és összpontosítás szükséges a/az:
 - a. akaratlagos figyelemnél
 - b. akaratlan figyelemnél
 - c. posztvoluntáris figyelemnél
 - d. kifejező figyelemnél

7. Nem az akarat egyik tulajdonsága:
- a függetlenség
 - a gyorsaság
 - a mobilitás
 - a kitartás
8. Az előtted levő telefon észlelési képe:
- egy elsődleges kép
 - a képzelet eredménye
 - egy másodlagos kép
 - egy szimbolikus kép
9. Mária szeret olvasni. Számára az olvasás a tudás, megismerés szükségletén alapul. Ez vonatkozik a:
- pozitív motivációra
 - negatív motivációra
 - kognitív motivációra
 - érzelmi motivációra
10. Néha jó hangulatban vagyunk anélkül, hogy tudnánk miért, de alaposabban megvizsgálva azonosítható, sőt felerősíthető az ok. Ez a helyzet szemléltet:
- egy magasabb rendű emóciót
 - egy érzelmet
 - egy érzést
 - egy hangulatot

II. TÉTEL

(30 pont)

A.

A bal oldali oszlopban a gondolkodás tulajdonságai vannak felsorolva, a jobb oldaliban pedig igaz kijelentések azzal kapcsolatosan. Írja le a vizsgalpra a helyes megfeleltetéseket a bal oszlopban lévő betűk és a jobb oldali oszlopban lévő számok között.

a. Formális jelleg	1. A gondolkodás magas szintű általánosítással emeli ki és használja az alapvető tulajdonságokat.
b. Elvont jelleg	2. Az észlelési tapasztalatok, a képzetek segítik a gondolkodást, valamint ezek az adatok az emlékezetbe raktározódnak el, és a beszéd által közvetítik őket.
c. Közvetett jelleg	3. A gondolkodás végső célja a probléma helyzetek következményeinek, okozatainak mentális modelljeinek, a magyarázatoknak és válaszoknak a kidolgozása.
d. Végső jelleg	4. A gondolkodást a logika szabályai és normái vezérlik, ítéleteket értékesít, az előterjesztett hipotéziseket megpróbálja ellenőrizni.
	5. Két fogalom közti kapcsolatot képvisel, amely által tükrözi a két tárgy közti meghatározó viszonyt.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

A képzelet termékei nem önmagukban jelennek meg. A képzeleti kombinatorika, más lelki folyamatokkal való kapcsolódás révén lehetséges. Az új termékek kialakításához a pillanatnyi adatok és főként, korábban a kognitív struktúrákban tároltak, biztosítják a feldolgozáshoz, átszervezéshez, rekombinációhoz szükséges anyagot, a nyelv szerepet játszik a feldolgozáshoz szükséges információk előhívásában.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre:

1. Említsen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
2. Adja meg három jellemzőjét az 1 pontban megemlített folyamatok egyikének! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben a képzelet eljárásainak egyikét szemlélteti! **4 pont**
4. Érveljen körülbelül öt sorban az emlékezetnek a lelki életben betöltött szerepe mellett! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Alexnek élet- és emberideálja van. Kevésbé jártas a kultúrában, de őszinte szenvedéllyel hódol annak. Kevésbé jártasként, a kultúra nem természetes számára, ez egy olyan dolog, amiben élsz, mert így születél és így érdekel. Művelt szeretne lenni. Valószínűleg Mircea Eliadehoz hasonló lenne, néha sokkal több vagy egyes területeken kevesebb, ha ez megfogalmazódna számára. De ez nem tudatosul benne. Azt mondja: "Az életben csak egy dolog érdekel: filozófia, filozófia, filozófia." Egy másik alkalommal "metafizikát" említ, ami valami más, de én nem hívtam fel a figyelmét erre, hogy ne kezdjek értelmetlen vitát egy számomra egyértelmű dologban.

Valójában nem érdekelte a filozófia, azért szeretett volna filozófus lenni, hogy e terület „nagy emberévé” váljon. Bizonyos értelemben „filozófus” az emberideálja, egy olyan filozófusé, akit csak az ez irányú alkotások érdekelnek, és akinek az életben megélhető, tapasztalható dolgok mindennek alá vannak rendelve és jelentéktelenek. Valójában ő nem is filozófus, és az élettel szemben sem közömbös. Szereti a kényelmet, egy kicsit sznob, szereti a sportot, a divatot és mindenekfelett a nőket. Ami a filozófiát illeti...Ezen alkalommal észrevettem – mint többlet – hogy ahogy kereszténynek lenni sem tanulás kérdése, filozófusnak sem lehet tanulni. (...)

Fölösleges szenvedéllyel és makacssággal végig menni az egész filozófia történetén. Legfeljebb – legszerencsésebb esetben – e területen egy nagyon művelt emberré válhatsz. De filozófus sosem, abból a tényből kiindulva, hogy nincs benne a filozófusi szellem. Az, az egyszerű tény, hogy nincs benne a filozófusi szellem, filozófus nem lesz belőle, még egy egyszerű elemző sem, mert nincs kritikai szelleme és nem objektív. Mivel a lét minden kérdésére válaszokat szeretne, nem mutat érdeklődést a filozófiai kutatások iránt, mert ezek a problémák felkavarják. Ő nem azért olvassa a filozófiát, hogy megismerje ahogyan mások ezen problémákat taglalják, hogy megtapasztalja vajon kielégíti-e őt a kapott válasz vagy sem, és ha nem akkor miért? Nem emésztette őt a tudásszomj. Filozófus szeretett volna lenni, hogy lenyűgözze a világot, hogy ámulatba ejtse embertársait. Saját filozófiáját szeretné megalkotni, hogy könnyebben ámulatba ejtsen másokat (de nem nagyon tudható, hogy ezzel mit szeretett volna mondani).

(Jeni Acterian, Jurnalul unei fete greu de mulțumit)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- A. Említse meg, C.G. Jung elmélete alapján Alex temperamentumának típusát. Pontosítson a szöveg alapján két gondolatot/ kijelentést, amellyel az adott választ igazolja! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Alex egy olyan személy volt, aki másokat le szeretett volna nyűgözni? A szövegre utalva pontosítson egy érvet, amivel az adott választ igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg kijelenti, hogy Alexet *nem érdekelték a filozófiai kutatások*. A szövegre alapján említsen meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja! **6 pont**
- D. Hozzávetőleg fél oldalas terjedelemben mutassa be G.W. Allport elmélete alapján Alex jellemét, kiemelve a jellemének egy kardinális és két alaptulajdonságát! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet amellyel cáfolja azt a kijelentést, hogy *a jellem a személyiség veleszületett oldalát képviseli*. **4 pont**